Súd:	Krajský súd Žilina
Spisová značka:	10Co/94/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5310207655
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Róbert Urban
ECLI:	ECLI:SK:KSZA:2021:5310207655.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Ing. P. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. XXX, A. W., právne zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Repákom, so sídlom W., O. XX, proti žalovaným: 1/ SITA Slovenská tlačová agentúra, a.s., so sídlom Bratislava, Mýtna 15, IČO: 35 745 274, právne zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Sečanským, W., N. XX, 2/ Petit Press, a.s., so sídlom Bratislava, Lazaretská 12, IČO: 35 790 253, právne zastúpenému Advokátska kancelária Paul Q, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 2, 3/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, právne zastúpenému IURIS SL s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Karlova Ves, Dúbravská cesta 2, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, na základe odvolania žalobcu proti Okresného súdu Čadca č. k. 6C/157/2010-614 zo dňa 8. februára 2019, v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 6C/157/2010-752 zo dňa 5. decembra 2019 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu voči žalovanému 3/ tak, že žalovaný 3/ j e p o v i n n ý titulom náhrady nemajetkovej ujmy zaplatiť žalobcovi sumu 2.000 eur a vo zvyšnej časti žalobu žalobcu voči žalovanému 3/ z a m i e t a .
Žalobca m á voči žalovanému 3/ n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 75%.

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu v zostávajúcej časti, ktorou sa voči žalovanému 2/ domáhal uloženia povinnosti na náklady žalovaného 3/ zverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/ na webovom portáli http://www.sme.sk. a vo výroku, podľa ktorého má žalovaný 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
Žalovaný 2/ m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku, podľa ktorého má žalovaný 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) okresný súd zamietol žalobu voči žalovanému 3/. Na základe vykonaného dokazovania mal preukázané (a nebolo to medzi stranami ani sporné), že webnoviny v správe z 30.7.2010, Tlačová agentúra SR 19.8.2010 a spravodajské portály žalovaných 1/ a 2/ (opakovane) uverejnili správy o odvolaní žalobcu z postu riaditeľa odštepného závodu (ďalej len OZ) Smolenice Lesov SR, š.p. V predmetných správach bolo - okrem iného - uvedené: „Podľa slov L. dôvodom pre toto rozhodnutie bol výsledok kontroly, ktorý poukázal na hrubé porušovanie zákonov... odhad spôsobených škôd sa pohybuje v desiatkach tisícoch eur...; Odvolanie riaditeľa smolenického odštepného závodu je vykročením k očisteniu podniku od nečestných a skorumpovaných manažérov, povedal Q.“.

2. Okresný súd východiskovo konštatoval, že bolo nevyhnutné skúmať mieru tvrdeného porušenia základného práva na ochranu dobrej povesti žalobcu v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie, a to so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Pri skúmaní primeranosti konkrétneho výroku je potrebné odlíšiť, či sa jedná o skutkové tvrdenie alebo o hodnotiaci úsudok (kritiku); pričom z hľadiska pravdivosti skutkových tvrdení nie je nevyhnutné trvať na ich úplnej presnosti.
3. Nadväzne okresný súd dospel k záveru, že k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu nedošlo. Žalobca tvrdil, že takýmto neoprávneným zásahom boli urážlivé a nepravdivé výroky žalovaného 3/, ktorý sa bránil tým, že vychádzal z výsledkov kontroly v OZ Smolenice, ktorého bol žalobca riaditeľom. Kontrolou zistené pochybenia (vymedzené v bodoch 13., 14. odôvodnenia napadnutého rozsudku) reálne nemožno považovať za minimálne, či nepatrné a za nepravdivé. V danom prípade teda žalovaný 3/ realizoval svoje právo, informovať prostredníctvom tlačovej správy verejnosť. Podľa okresného súdu vyjadrenia žalovaného 3/ možno vo vzťahu k žalobcovi hodnotiť ako kritiku (osobitne v otázkach hospodárenia OZ Smolenice), pričom na informácie o veciach verejného záujmu má verejnosť právo. S odkazom na zistenia, ktoré mal žalovaný 3/ k dispozícii, okresný súd jeho vyjadrenie považoval za dôvodné.
4. Čiastkovo uzavrel, že na žalobcu sa v pozícii vedúceho organizačnej zložky žalovaného 3/ vzťahoval zákon č. 357/2004 Z.z. (resp. šlo o osobu vykonávajúcu prácu vo verejnom záujme podľa čl. 3 ods. 2 tohto zákona), a preto musel znášať nielen pozitívne hodnotenie (napr. v nadväznosti na ním uvádzané výrazne zlepšené výsledky hospodárenia OZ), ale aj hodnotenie negatívne v prípade zistenia nedostatkov. Zároveň miera kritiky, ktorú musí žalobca tolerovať, je podstatne širšia vzhľadom na vykonávanie funkcie v štátnom podniku. V spojitosti s (tvrdeným) narušením kontaktov žalobcu či už s blízkou rodinou alebo s kolegami okresný súd konštatoval, že väčšina vypočutých svedkov (s výnimkou rodinných príslušníkov) uviedla, že publikované tvrdenia nepovažovali za pravdivé. K rodinným príslušníkom žalobcu dodal, že hoci len pre príbuzenský vzťah ich nemožno považovať za nedôveryhodných, práve dotknutý blízky vzťah podmieňoval ich (príliš) subjektívne vnímanie celej záležitosti.
5. Okresný súd zhrnul, že vyváženosť zásahu závisí od toho, či existuje dostatočná skutková základňa pre napadnuté vyhlásenie, pričom súdna prax pripúšťa v rámci kritiky aj použitie relatívne ostrejších výrazov. Následne v konkrétnostiach súdeného prípadu uzavrel, že nedošlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu. Dopĺňacím rozsudkom zamietol žalobu v zostávajúcej časti, v ktorej sa žalobca voči žalovanému 2/ domáhal uloženia mu povinnosti zverejniť na náklady žalovaného 3/ ospravedlnenie na webovom portáli <http://www.sme.sk> rovnakým písmom ako pôvodný článok s názvom „Riaditeľ smolenického závodu lesov SR skončil“, v znení: „Lesy SR, štátny podnik, sa týmto ospravedlňuje pánovi Ing. P. Q. ...“ Okresný súd zdôraznil, že (dopĺňacím) rozsudkom zo dňa 16.6.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť 22.10.2015, bol zamietnutý návrh žalobcu, aby žalovaný 2/ bol povinný uverejniť na označenom webovom portáli (jeho) ospravedlnenie žalobcovi. Preto nie je možné opätovne prehodnocovať konanie a postup žalovaného 2/, resp. konať dvakrát o tom istom. Jediným rozdielom medzi povinnosťami uverejniť ospravedlnenie, ktoré mali byť uložené žalovanému 2/ je, že v prípade aktuálneho nároku sa tak malo stať na náklady žalovaného 3/. Pokiaľ však ide o zodpovednosť žalovaného 3/, v zmysle napadnutého rozsudku z 8.2.2019 konaním žalovaného 3/ nedošlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu. Nadväzne žalovanému 3/ ani nemohlo byť uložené, aby uhradil náklady zverejnenia ospravedlnenia.
6. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalovaní 1/ až 3/ majú voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %, keď zohľadnil plný úspech subjektov na žalovanej strane.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žalovaný 2/ na náklady žalovaného 3/ uverejní na svojom webovom portáli (vlastné) ospravedlnenie žalobcovi a žalovaný 3/ bude povinný zaplatiť žalobcovi 8.298,48 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Namietal, že okresný súd ho len na základe širokého výkladu zákona č. 357/2004 Z.z. automaticky zaradil do kategórie verejných osôb s prípustnou vyššou mierou kritiky. Naďalej trval na tom, že v nadväznosti na výsledky kontrol v OZ Smolenice publikované informácie (hoci boli v prevažnej miere citáciou hovorcu žalovaného 3/) sú absolútne nepravdivé, účelové a zavádzajúce. Kontrola začala 30.7.2010 a v rovnaký deň o 11:30 hod. generálny riaditeľ žalovaného 3/ oznámil žalobcovi, že výsledky kontroly naznačili nedostatky a preto ho musí odvolať; žiadne výsledky kontroly ale žalobcovi predložené neboli. Zároveň hovorca žalovaného 3/ informoval o výsledkoch kontroly v čase, keď fakticky ešte prebiehala; čo tiež svedčí o účelovom charaktere kontroly.

8. Žalobca nesúhlasil so záverom, že pochybenia uvádzané vo výsledkoch kontrol nemožno považovať za minimálne, či nepatrné a za nepravdivé; okresný súd v tejto otázke len nekriticky prevzal závery kontroly zo dňa 30.7.2010. Pritom v rámci viacerých predchádzajúcich kontrol neboli zistené žiadne závažné nedostatky, s čím sa okresný súd nevysporiadal. Odvolateľ sa (opakovane) podrobne vyjadril k jednotlivým (údajným) nedostatkom jeho práce a zopakoval, že nemal možnosť eventuálne nezrovnalosti vysvetliť, prípadne chýbajúce doklady doložiť dodatočne. Zdôraznil, že za údajné porušovanie právnych predpisov či spôsobenie škôd v desiatkach tisícov eur, ako to bolo prezentované v médiách, žalovaný 3/ nevyvodil voči nemu žiadne trestnoprávne, občianskoprávne alebo pracovnoprávne dôsledky.
9. Žalobca uviedol, že na to, aby mohlo ísť o kritiku prípustnú alebo oprávnenú, musí byť táto vecná, konkrétna a primeraná tak čo do obsahu, ako i formy a nesmie vybočovať z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa. Poukázal na to, že zo žiadneho zistenia obsiahnutého v protokole o kontrole nevyplýva, že by sa dopustil korupčného správania alebo iného nečestného konania. Predmetnej kritike teda absolútne chýba vecný základ a jej neprimeranosť je zrejmá zo zámernej škandalizácie odvolávania riaditeľa OZ Smolenice a zo zlého úmyslu žalovaného 3/ očierniť žalobcu. Neadekvátna je nielen hyperbolizácia ohľadne „hrubého“ porušenia zákonov, ale predovšetkým zavádzajúce tvrdenie hypotetických úvah o možných škodách v desiatkach tisícov eur.
10. Odvolateľ bol presvedčený, že zverejnením nepravdivých a difamujúcich vyjadrení o tom, že odvolaný riaditeľ je skorumpovaný a nečestný manažér, nespochybniteľne došlo k porušeniu jeho cti a vážnosti, ktorú ako človek požíva v predstave ostatných ľudí. Doplnil, že spravodajstvo o tom, či bol spáchaný trestný čin (a kým), je viazané na rešpektovanie princípu prezumpcie neviny; o to viac, že voči žalobcovi ani nebolo vznesené obvinenie. Vzhľadom na formu zásahu (verejne, cez počítačovú sieť) bol tento - podľa odvolateľa - objektívne spôsobilý znížiť dôstojnosť, resp. vážnosť fyzickej osoby v spoločnosti v značnej miere; o čom svedčí i nevyhnutnosť skončenia pracovného pomeru vzhľadom na vzťahy na pracovisku, či pretrvávajúce problémy uplatnenia sa na trhu práce. Okrem toho, zverejnená informácia o údajnej priateľke žalobcu mala negatívny vplyv na jeho manželský a rodinný život (hádky, narušená dôvera).

11. Žalovaný 3/ žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť, keď napadnuté rozhodnutie - okrem iného - považoval aj za dostatočne odôvodnené. Mal za to, že protokoly o kontrole (podporené výpoveďou svedka Q.) preukazujú závažné pochybenia žalobcu vo funkcii riaditeľa OZ Smolenice. Žalobca mal možnosť dotknuté zistenia vyvrátiť, avšak v priebehu celého konania tak neučinil, pritom už odvolací súd v predchádzajúcom rozhodnutí vyslovil, že nešlo len o „drobné pochybenia“. Obdobne odvolací súd konštatoval, že nepodanie trestného oznámenia, či návrhu/žaloby na náhradu škody samo o sebe neneguje výsledky kontroly.
12. Žalovaný 3/ sa stotožňoval s okresným súdom v tom, že je postačujúce, aby celkové vyznenie (zverejnenej) informácie zodpovedalo pravde. Kritika (ako forma hodnotiaceho úsudku) tak nebola v danom prípade neprimeraná. Navyše, ak je akceptovateľné i použitie ostrejších výrazov. Žalovaný 3/ trval na tom, že zverejnením predmetných informácii nezasiahol do osobnostných práv žalobcu a daná kritika nevypočuje zo zásad ochrany osobnosti; najmä ak postavenie žalobcu (riaditeľ OZ štátneho podniku) podmieňuje nutnosť znášania vyššej miery kritiky.
13. Ak by aj odvolací súd dospel k záveru, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, žalovaný 3/ tvrdil, že na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nie sú splnené zákonné predpoklady; aj preto, že žalobca neuviedol žiadne relevantné skutkové tvrdenia. Navyše, žalobný petit bol žalobcom formulovaný ako nárok na náhradu majetkovej ujmy.

14. Taktiež žalovaný 2/ žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Podotkol, že oba nároky uplatňované pôvodne voči nemu (náhrada nemajetkovej ujmy a ospravedlnenie) boli už právoplatne zamietnuté. Nárok žalobcu na ospravedlnenie žalovaného 3/ na webovom portáli žalovaného 2/ nesmeruje priamo voči žalovanému 2/ a ani prípadné vyhovenie takémuto nároku by neznamenalo (čo i len čiastočný) procesný úspech žalobcu vo vzťahu k žalovanému 2/. Žalovaný 2/ zdôraznil, že nijakým rozhodnutím (či už právoplatným alebo neprávoplatným) nebola konštatovaná existencia zásahu do osobnostných práv žalobcu z jeho strany.

15. V následnej reakcii žalobca zotrval na podanom odvolaní, vrátane podstatnej časti súvisiacej argumentácie. Opätovne konštatoval, že závery vykonaných kontrol nepreukazujú pochybenia žalobcu v rozsahu, ako tieto prezentoval v médiách žalovaný 3/. Nešlo teda o objektívnu kritiku; osobitne vo vzťahu k označeniu žalobcu za nečestného a korupčne sa správajúceho človeka. Žalobca doplnil, že z

celkového kontextu jeho žalobného návrhu i prednesov na pojednávaniach je nepochybné, že žalobou sa domáha nemajetkovej ujmy, a nie ujmy majetkovej; išlo výlučne o chybu v písaní. Tvrdil, že jeho nárok na ospravedlnenie, ktoré má byť zverejnené žalovaným 2/, je nárokom smerujúcim priamo voči tomuto žalovanému; v danom štádiu odvolacieho konania naďalej formuloval ospravedlnenie ako „vlastné“ ospravedlnenie žalovaného 2/ žalobcovi.

16. Rovnako žalovaný 3/ zotrval na svojom prvotnom vyjadrení v rámci odvolacieho konania. Opätovne poukázal na to, že okresný súd sa náležite vyporiadal s výsledkami kontrol a im zodpovedajúcim obsahom tlačovej informácie žalovaného 3/. Aj s odkazom na judikatúru Ústavného súdu SR uvádzal, že v demokratickej spoločnosti nemožno kategóriu pravdivosti vnímať maximalisticky ako požiadavku na absolútny súlad s objektívnym stavom reality. Žalovaný 3/ trval na tom, že žalobca si voči nemu uplatnil majetkovú (a nie nemajetkovú) ujmu, ktorú však nijako nevymedzil.
17. Zhodne žalovaný 2/ zotrval na svojom stanovisku, ktoré vo vzťahu k tvrdenému nároku smerujúcemu bezprostredne voči nemu ešte podrobnejšie rozoberal. Zdôrazňoval neprípustnosť pokusu žalobcu v odvolacom štádiu konania zmeniť pôvodne uplatňovaný nárok na zverejnenie ospravedlnenia žalovaného 3/ na ospravedlnenie žalovaného 2/; ktorý žalobný návrh doteraz uplatnený nebol. Zopakoval, že žaloba voči nemu (žalovanému 2) je aj z vecného hľadiska absolútne nedôvodná.

18. V danom štádiu (odvolacieho) konania došlo (i na základe „pokynu“ odvolacieho súdu) k vydaniu vyššie rozoberaného dopĺňacieho rozsudku, ktorý napadol odvolaním žalobca a domáhal sa - pokiaľ ide o meritórne výroky - zmeny rozhodnutia okresného súdu ako celku v znení totožnom ako prezentoval v prvotnom odvolaní. Obdobné boli i jeho odvolacie argumenty, ktoré smerovali k dotknutej časti ním uplatňovaného nároku. Poukazoval na to, že zamietnutie žalobného návrhu na zverejnenie ospravedlnenia priamo žalovaným 2/ nebráni uložiť tomuto žalovanému povinnosť na náklady žalovaného 3/ zverejniť ospravedlnenie (práve) žalovaného 3/. Prioritne, resp. výlučne tak povinnosť ospravedlnenia zaťažuje žalovaného 3/ a pre žalovaného 2/ nepredstavuje žiadnu záťaž. Žalobca namietal i nedostatočné odôvodnenie dopĺňacieho rozsudku.

19. Žalovaný 2/ k dotknutému odvolaniu poskytol (opätovne) pomerne rozsiahle vyjadrenie, v ktorom v plnej miere zotrval na všetkých predchádzajúcich argumentoch. Zdôraznil, že akékoľvek vyhovenie nároku žalobcu voči nemu by za daných okolností a procesnej situácie predstavovalo hrubý zásah do jeho základných práv. Navyše, formulácia dotknutého nároku je nelogická a zmätočná.

20. V následnej reakcii žalobca po prvýkrát v rámci odvolacieho konania v otázke ospravedlnenia formuloval odvolací petit ako požiadavku na zmenu rozsudku okresného súdu tak, aby žalovaný 2/ bol povinný zverejniť na náklady žalovaného 3/ nie svoje vlastné ospravedlnenie žalobcovi, ale ospravedlnenie žalovaného 3/. Tvrdil, že vo všetkých doterajších podaniach išlo o chybu v písaní. Výslovne uviedol, že odvolaním nenapáda výrok o trovách konania vo vzťahu medzi ním a žalovaným 1/.

21. Na uvedenú odvolaciu repliku reagoval žalovaný 3/, ktorý žiadal odvolanie protistrany proti dopĺňaciemu rozsudku odmietnuť ako nemajúce náležitosti tohto opravného prostriedku. Poukázal na to, že vzhľadom na výslovné vyjadrenie žalobcu v doterajšom odvolacom konaní sa rozhodne nejednalo v danej otázke o chybu v písaní. V súvislosti s predmetným nárokom sa stotožňoval s právnou argumentáciou žalovaného 2/. Dodal, že nie je možné vyhovieť ani jednému z uplatňovaných nárokov žalobcu.

22. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý v časti výroku o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ a v preskúmavanej časti bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP vo výroku o zamietnutí nároku na uloženie povinnosti žalovaného 2/ uverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/ a podľa § 388 CSP zmenil vo výroku o zamietnutí žaloby proti žalovanému 3/ tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

23. V rámci odvolacej repliky v súvislosti s dopĺňacím rozsudkom žalobca výslovne potvrdil, že voči výroku o nároku na náhradu trov konania medzi ním a žalovaným 1/ odvolanie nepodal. Len v dôsledku toho, že okresný súd aj tento (čiastkový procesný) nárok zahrnul do jedného výroku o náhrade trov

konania medzi (všetkými) stranami sporu, bol žalobcom z hľadiska číselného označenia napadnutého výroku spomenutý aj celý dotknutý výrok II. rozsudku okresného súdu.
24. Keďže vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ bola vec v plnej miere meritórne uzavretá už predchádzajúcim (prvým) rozhodnutím okresného súdu, výrok o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ nepredstavuje v momentálnom štádiu konania ani výrok závislý od meritórnych výrokov aktuálne posudzovaného rozsudku okresného súdu (§ 379 písm. a/ CSP). Z konštatovaného dôvodu výrok o trovách konania (resp. jeho časť) ohľadne nároku žalovaného 1/ na ich náhradu voči žalobcovi v rozsahu 100 % zostal nedotknutým; t.j. nebol predmetom prieskumu v rámci terajšieho odvolacieho konania.

25. Krajský súd považuje za žiaduce - aj z hľadiska obdobných procesných situácií v iných veciach - uviesť, že bolo namieste o nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ rozhodnúť samostatným uznesením bezprostredne po predchádzajúcom zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/634/2015 z 30.6.2016), keď už meritórne otázky medzi týmito dvoma stranami sporu boli definitívne uzavreté. Ďalšie pokračovanie v konaní aj so žalovaným 1/ tak (minimálne) vykazuje znaky nadbytočnosti.

26. Konanie o nárokoch uplatňovaných žalobcom bezprostredne a výlučne proti žalovanému 2/ (nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy a nárok na zverejnenie ospravedlnenia žalobcovi priamo žalovaným 2/) bolo právoplatne uzavreté už v predchádzajúcom štádiu konania. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom oba tieto nároky zamietol a keďže voči ním nebolo podané odvolanie žiadnou so zainteresovaných strán, v danej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť.
27. V meritórnych otázkach vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 2/ zostal nerozhodnutý len nárok žalobcu, aby žalovaný 2/ na „svojom“ webovom portáli http://www.sme.sk bol povinný zverejniť na náklady žalovaného 3/ ospravedlnenie žalovaného 3/ žalobcovi. Hoci ide o veľmi neštandardne definovaný nárok, presne takto bol žalobcom v rámci zmeny (doplnenia) pôvodnej žaloby uplatnený a okresným súdom pripustený uznesením z 24.10.2012. Z neskorších vyjadrení samotného žalobcu k dotknutému nároku je však zrejmé, že ani on sám „nemal celkom jasno“, čo presne predmetným nárokom požaduje.
28. Uvedené dokresľuje a potvrdzuje predovšetkým odvolací návrh v aktuálnom odvolacom konaní, kedy opakovane a výslovne sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému 2/ zverejniť jeho vlastné (žalovaného 2/) ospravedlnenie žalobcovi; hoci na náklady žalovaného 3/. Rozhodne nie je možné hovoriť o chybe v písaní, ako sa snaží túto zásadnú nezrovnalosť vysvetľovať odvolateľ. V rámci odvolacieho konania vykonal viacero procesných úkonov a napriek už počiatočnej jednoznačnej (proti)argumentácii žalovaného 2/ až v poslednom úkone - odvolacej replike v súvislosti s dopĺňacím rozsudkom okresného súdu - sa žalobca po prvýkrát „vracia“ k svojmu pôvodne tvrdenému nároku, aby žalovaný 2/ na svojom webovom sídle/portáli na náklady žalovaného 3/ uverejnil ospravedlnenie žalovaného 3/ žalobcovi. Nešlo pritom len o formuláciu petitu, ale aj o súvisiacu argumentáciu, ktorá v predchádzajúcom štádiu odvolacieho konania smerovala k uloženiu povinnosti žalovanému 2/ na náklady žalovaného 3/ uverejneniu ospravedlnenia žalovaného 2/ žalobcovi.

29. Bez ohľadu na predmetné nezrovnalosti a protirečivosť (odvolacej) argumentácie žalobcu je nutné zopakovať, že dotknutý nárok je značne neštandardný, ktorá súvislosť vždy v rámci uplatňovania tvrdených nárokov vyžaduje od žalobcu náležité vymedzenie osobitých (až výnimočných) okolností, ktoré majú takýto neštandardný nárok odôvodňovať. V konkrétnostiach súdenej veci však žalobca predmetnú požiadavku nesplnil a v podstate neuviedol/netvrdil žiaden výslovný dôvod, pre ktorý by mal mať žalovaný 2/ povinnosť uverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/. Opodstatnene argumentuje v tomto smere žalovaný 2/, že vo vzťahu k nemu boli všetky nároky uplatnené žalobcom už (právoplatne) zamietnuté. V demokratickej spoločnosti na uloženie v podstate akejkoľvek povinnosti jednotlivcovi (v širšom význame) musí existovať tak právny, ako i skutkový základ. Žalobca pritom ani len netvrdí, prečo by mal práve žalovaný 2/ znášať povinnosť uverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/ žalobcovi; inými slovami, byť pod hrozbou donútenia garantovaného štátom súdom určeným komunikačným kanálom medzi žalobcom a žalovaným 3/. Uvedené platí bez ohľadu na to, že žalovaný by mal/mohol mať z uverejnenia ospravedlnenia na náklady žalovaného 3/ finančný profit.

30. Nadväzne je zrejmé, že žalobca vo vzťahu k nároku, aby bol žalovaný 2/ povinný na náklady žalovaného 3/ uverejniť ospravedlnenie žalovaného 3/, neuniesol tak bremeno konkrétnych skutkových tvrdení, ako ani dôkazné bremeno, z ktorého titulu bol rozsudok okresného súdu v danom výroku bol

potvrdený. Týmto sa stáva žalovaný 2/ vo vzťahu medzi ním a žalobcom úspešnou stranou sporu aj v dotknutej meritórnej časti. S poukazom na už v predchádzajúcom štádiu konania konštatovaný plný úspech žalovaného 2/ v ostatných nárokoch voči nemu uplatňovaných žalobcom, je vecne správnym aj priznanie žalovanému 2/ nároku na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.
31. Predmetný záver o plnej úspešnosti žalovaného 2/ platí aj v aktuálnom odvolacom konaní (odvolanie žalobcu v danej časti bolo v celej miere neopodstatnené), z ktorého dôvodu krajský súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP vyslovil, že žalovaný 2/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov súvisiacich s aktuálnym odvolacím prieskumom (taktiež) v rozsahu 100 %.

32. Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 3/ je nesporné, že k tvrdenému zásahu do osobnostných práv žalobcu malo dôjsť zverejnením/poskytnutím tlačovej informácie žalovaným 3/ dňa 30.7.2010, v ktorý deň bola v jednotlivých médiách dotknutá informácia aj zverejnená. Neskoršie príspevky/články boli v podstate len pokračovaním, resp. prebratím/ /parafrázovaním úvodnej správy. Zároveň je zrejmé, že bezprostrednou podstatou sporu medzi stranami je to, či zistenia kontroly v OZ Smolenice, ktorá bola vykonaná v označený deň, boli dostatočným skutkovým základom pre dotknuté informácie; osobitne pokiaľ ide o primeranosť kritiky žalobcu. Na základe tohto časového rámca je následne možné čiastkovo uzavrieť, že výsledky akýchkoľvek neskorších kontrol (najmä kontroly v dňoch 16. až 18. 8.2010) nie sú osobitnejšie významné, lebo vo vzťahu k informáciám poskytnutým médiám žalovaným 3/ ich (časovo neskoršie) zistenia logicky nemohli byť základom pre informácie zverejnené už 30.7.2010.

33. Odvolací súd už v predchádzajúcom rozhodnutí (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/634/2015 z 30.6.2016) uviedol, že kritérium verejného záujmu pri napĺňaní ústavného práva na prijímanie a šírenie informácií určite nemožno zužovať len na funkcionárov vymedzených v ústavnom zákone č. 357/2004 Z.z. Preto vecne neobstojí odvolacia námietka žalobcu o príliš širokom výklade okresného súdu označeného ústavného zákona, ktorým bol i žalobca v pozícii riaditeľa odštepného závodu Lesy SR, š.p., považovaný za verejne kritizovateľnú osobu.
34. Existencia verejného záujmu na zverejnení a šírení informácií ohľadne činnosti Lesov SR, š.p., je daná prioritne ich hospodárením so štátnym vlastníctvom veľmi špecifickej povahy, ktorého rozmer a význam je oveľa širší ako len bezprostredne ekonomický. Je však žiaduce dodať, že už samotný ekonomický rozmer, t.j. nakladanie s verejnými zdrojmi by bol dostatočný na konštatovanie existencie verejného záujmu na informovaní o hospodárení s týmito zdrojmi; teda napríklad práve na informovaní o výsledkoch kontroly hospodárenia.

35. Ako už bolo konštatované, bezprostredná podstata sporu medzi žalobcom a žalovaným 3/ spočíva v ustálení, či výsledky kontroly z 30.7.2010 dávajú dostatočne skutkový základ pre informácie zverejnené žalovaným 3/ v daný deň na adresu žalobcu. V otázke výsledkov predmetnej kontroly je nutné prisvedčiť žalovanému 3/, že žalobca ich relevantne nespochybnil. Pokiaľ i (dokonca opakovane) prezentoval svoju argumentáciu, išlo len o jeho subjektívne hodnotenie jednotlivých záverov bez navrhnutia vykonania konkrétnych dôkazov, ktoré by túto jeho verziu prezentovania výsledkov kontroly z 30.7.2010 mali potvrdzovať. Súčasne platí, že hoci súvisiace vyjadrenia žalobcu sú pomerne podrobné, nemalú časť konkrétnych zistení necháva v rámci svojej reakcie nepovšimnutú alebo sa uspokojuje s veľmi všeobecným konštatovaním, že doklady by neskôr doplnil, resp. záležitosť vysvetlil. Uvedené platí predovšetkým pre chýbajúce doklady, či absenciu podpisov (vrátane podpisov žalobcu ako riaditeľa OZ) na príslušných dokumentoch.
36. Z príloh ku priebežným kontrolným materiálom (osobitne príloha 3) súčasne vyplýva, že žalobca sa priebežne k nim mal možnosť vyjadriť. Pokiaľ sa po doručení odvolacieho dekrétu vtedajším (povereným) generálnym riaditeľom z pracoviska vzdialil a nevyčkal na ukončenie kontroly, vlastným prístupom sa obral o možnosť bezprostrednej reakcie na ďalšie priebežné zistenia kontrolórov.

37. Nakoľko v skutkovej otázke týkajúcej sa výsledkov kontroly z 30.7.2010 nedošlo ani po prvotnom zrušení rozhodnutia okresného súdu k relevantnej zmene, krajský súd plne zotrváva na konštatovaní, že v predmetnom protokole vymedzené nedostatky rozhodne nemožno považovať za nepatrné, či nepravdivé. Toto konštatovanie (vyslovené i okresným súdom) je náležité aj napriek tomu, že niektoré vytýkané nedostatky nemožno pričítať priamo žalobcovi (napríklad rozdelenie Zvernice Biela Skala, v ktorom procese bolo priamo činné generálne riaditeľstvo štátneho podniku, a nie oblastný závod; prípadne nedostatky v činnosti konkrétnych členov hodnotiacich komisií, ktorí boli žalobcom „len“ vymenovaní do komisie). Vážnymi nedostatkami sú prioritne chýbajúce (základné) písomné podklady, osobitne v prípadoch, keď neskoršie zmluvné vzťahy na ne nadväzujú, prípadne odkazy na články

rámcovej zmluvy, ktoré príslušná zmluva ani neobsahuje; ako aj neúplné doklady pri odvoze dreva prostredníctvom externých dodávateľov služieb.

38. Napriek opakovanému vyjadrovaniu sa žalobcu k výsledkom kontroly ani jeden krát nereagoval na výslovné a jednoznačné tvrdenia Ing. M. o tom, že menovaného žalobca dôrazne žiadal, aby sa do konkrétnej záležitosti (nelegálna ťažba dreva vykonaná v PR Vítek) nestaral a ak tak neučiní, adresoval mu žalobca priamu expresívnu až vulgárnu vyhrážku. Obdobne žalobca výrazne bagatelizoval (ako „nevedomé porušenie“) zrušenie verejnej súťaže na strážnu službu/ochranu majetku, ktorý postup odporoval zákonným normám (Obchodnému zákonníku).

39. Predmetné skutočnosti (chýbajúce podklady, nepodpísané dokumenty, zrušenie verejnej súťaže v rozpore so zákonom, odkazy na neexistujúce zmluvné ustanovenia a najmä výrazná osobná zaangažovanosť na zahladení nelegálneho výrubu dreva - hoci v danej záležitosti z ekonomického hľadiska nie zásadného rozsahu, avšak spojená aj s vyhrážkou podriadenému pracovníkovi) dávajú podklad na vyslovenie hodnotiaceho úsudku o nečestnosti žalobcu. V rámci prípustnej hyperbolizácie v otázkach nakladania s verenými financiami, ktoré sú v našej spoločnosti počas celého vyše 30 ročného obdobia od zmeny spoločenských pomerov zásadnými vo verejnom diskurze, je v konkrétnostiach súdenej veci predmetný výraz - hoci hraničné, ale predsa - akceptovateľný. Rovnako dotknuté súvislosti boli/sú dostatočným podkladom na pravdepodobnostný hodnotiaci úsudok „odhad spôsobených škôd sa pohybuje v desiatkach tisícoch eur...“.
40. Konštatovanie o intenzite vnímania spoločnosťou/verejnosťou disponovania so štátnym majetkom sa viaže aj priamo k obdobiu, keď došlo k odvolaniu žalobcu z funkcie riaditeľa OZ a zverejneniu dotknutých informácií. Išlo o obdobie krátko po parlamentných voľbách v roku 2010, kedy jednou z hlavných tém volebnej kampane, ako i obsahom prvotných krokov novej vládnej garnitúry po voľbách boli práve témy nehospodárneho (až kriminálneho) nakladania s verejnými zdrojmi, resp. verejným majetkom. Stačí spomenúť kauzu predaja emisných kvót, ktorá napokon mala aj trestnoprávnu dohru, v rámci ktorej po prvý krát v novodobej histórii Slovenskej republiky boli právoplatne odsúdení na dlhodobé tresty odňatia slobody i priamo vládni ministri.

41. Na druhej strane zo žiadneho zistenia obsiahnutého v protokole o kontrole z 30.7.2010 (žalovaný 3/ ani netvrdí, nieto ešte preukazuje, že by existovali priebežné zistenia, ktoré boli odlišné od neskôr vyhotovenej písomnej verzie protokolu), nie je možné vyvodiť záver o korupčnosti žalobcu; už vôbec nie takej intenzity, ktorá by zodpovedala jeho označeniu za skorumpovaného manažéra. Korupcia je aj v spoločnosti zjednodušene vnímaná ako prijímanie, resp. ponúkanie neoprávnenej výhody alebo provízie, ku ktorému záveru konštatovania výsledkov kontroly z 30.7.2010 nesmerujú.
a. V danej spojitosti žalovaný 3/ v priebehu celého konania neprezentoval žiadne zo zistení obsiahnutých v protokole o výsledku kontroly z 30.7.2010, ktoré by bezprostredne podmieňovalo takéto vyjadrenie (hodnotiaci úsudok) na adresu žalobcu. Súvisiace reakcie žalovaného 3/ boli značne vyhýbavé, či všeobecné; čo v plnej miere platí aj pre svedka Q., ktorý bol v pozícii povereného generálneho riaditeľa žalovaného 3/ v zmysle textovej správy pôvodcom tohto výroku.

42. Označenie niekoho za korupčníka (korupčného manažéra) práve aj pre vyššie spomínanú výraznú prítomnosť danej témy v spoločnosti a vo verejnom komunikačnom priestore je z objektívneho hľadiska jednoznačne spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv dotknutého subjektu. Zároveň intenzita a rozsah tohto zásahu poskytnutím informácie žalovaným 3/ na tzv. mediálny okruh, z ktorého bola daná správa takmer bezprostredne prevzatá tlačovými agentúrami s celoštátnou pôsobnosťou, ako aj portálmi so širokou publicitou (čo taktiež svedčí o aktuálnosti predmetnej témy vo verejnom priestore) zároveň podmieňuje priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi.

43. Krajský súd už v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení zdôrazňoval objektívne, resp. objektivizujúce hľadisko (zhodne napr. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. I.ÚS 689/2014 z 9.11.2016). Na priznanie finančného zadosťučinenia tak nie je nevyhnutné, aby došlo k preukázaným negatívnym následkom v osobnostnej sfére dotknutej osoby. Rozhodujúcim je či spôsob, forma a obsah určitej informácie je spôsobilá zasiahnuť do práva na ochranu súkromného života každej osoby, ktorá by sa nachádzala v dotknutej situácii. Osobitne, ak značná časť zásahu sa deje vo sfére intímneho duševného stavu/prežívania zasiahnutej osoby; kedy preukázanie vnútorného diskomfortu, permanentného rozrušenia, výraznej a dlhodobej nepohody je neraz na hranici excesívneho dôkazného bremena.

44. V danej spojitosti je účelovou obrana žalovaného 3/, že žalobca sa domáhal nie nemajetkovej ujmy, ale ujmy majetkovej. V tomto ohľade (na rozdiel od vyššie rozoberaných nezrovnalostí pri uplatňovaní práv žalobcom na ospravedlnenie voči žalovanému 2/ po právoplatnom zamietnutí nárokov smerujúcich priamo voči žalovanému 2/) sa skutočne jedná len o „chybu v písaní“. Z obsahu jednotlivých písomných podaní a tiež ústnych vyjadrení bolo nepochybné, že žalobca sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy.

45. S poukazom aj na to, že krajský súd pri nezmenenom skutkovom základe ako neoprávnený zásah právne vyhodnotil „len“ záverom kontroly nezodpovedajúce označenie žalobcu za korupčného manažéra, za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval sumu 2.000 eur, v ktorom zmysle zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu voči žalovanému 3/. Zároveň vyslovil zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti t.j. v rozsahu prevyšujúcom sumu 2.000 eur; v tejto časti ide svojou povahou o potvrdenie rozsudku okresného súdu, hoci je súčasťou (súhrnného) zmeňujúceho výroku odvolacieho súdu.
46. V otázke výšky nemajetkovej ujmy, ktorá je založená na úvahe konajúceho súdu, krajský súd za osobitne významné považoval rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kontrová c/ a Slovenská republika (známej aj pod označením „Tušická tragédia“), ktoré bolo vydané v relatívne krátkom čase pred neoprávneným zásahom žalovaného 3/ do osobnostných práv žalobcu. V danej veci bola matke dvoch maloletých detí (vo veku 1 a 5 rokov), ktoré zavraždil ich otec, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur. Išlo pritom o zásah dotknutú osobu/matku absolútne devastujúci z hľadiska duševného zdravia, celoživotnej traumy, ktorá nie je nijako zhojiteľná. V porovnaní s uvedeným odvolací súd vyhodnotil v rozoberaných konkrétnostiach súdenej veci priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v sume 2.000 eur za plne primerané.

47. V dôsledku predmetnej zmeny napadnutého rozsudku rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 a § 255 CSP) vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 3/ o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Aj v zmysle judikatúry Ústavného súdu SR (napr. nález sp. zn. III. ÚS 475/2018 z 4.2.2021) je súdená vec - žaloba o ochranu osobnosti - prípadom, keď výška plnenia (náhrada nemajetkovej ujmy) bola závislá od úvahy súdu, a teda prípadom odôvodňujúcim osobité posudzovanie úspechu a neúspechu v konaní s dôsledkami na rozhodovanie o trovách konania.
48. Ústavný súd zdôraznil, že zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepčne odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 O.s.p. Podstatou daného zákonného ustanovenia bolo/je, že aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo (aj) od úvahy súdu.
49. Nadväzne v otázke nemajetkovej ujmy je namieste konštatovať (plný) úspech žalobcu, hoci priznaná výška jej náhrady je výrazne nižšia (necelých 25%), ako žalobca požadoval. Žalobca sa však voči žalovanému 3/ domáhal aj ospravedlnenia, ktoré - ako je vyššie rozoberané - definoval veľmi neštandardne. Do určitej miery tiež táto neštandardnosť (svojou povahou nenáležitosť uplatňovania nároku samotným žalobcom) dotknutého nároku viedla k jeho zamietnutiu; čo podmieňuje záver o čiastočnej neúspešnosti žalobcu v spore aj pokiaľ ide o vzťah medzi ním a žalovaným 3/.

50. Vzhľadom na to, že prioritou uplatňovaného nároku žalobcu voči žalovanému 3/ bolo zistenie a konštatovanie zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, následne ustálenie, že jeho intenzita bola taká, že bolo dôvodné priznanie i náhrady nemajetkovej ujmy krajský súd
za primerané a zodpovedajúce spravodlivému usporiadaniu veci medzi dotknutými stranami sporu vyhodnotil priznanie žalobcovi nároku na náhradu trov konania voči žalovanému 3/ v rozsahu 75%. Inými slovami, mieru neúspechu žalobcu ohľadne nároku na ospravedlnenie sa mu žalovaným 3/ vymedzil vo vzťahu k celému predmetu konania medzi týmito stranami vo výške 12,5 %; čo zároveň zodpovedá z celkového pohľadu úspešnosti žalobcu rozsah 87,5%.

51. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku j e p r í p u s t n é dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.